

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 02.01.2023. – 06.01.2023.**

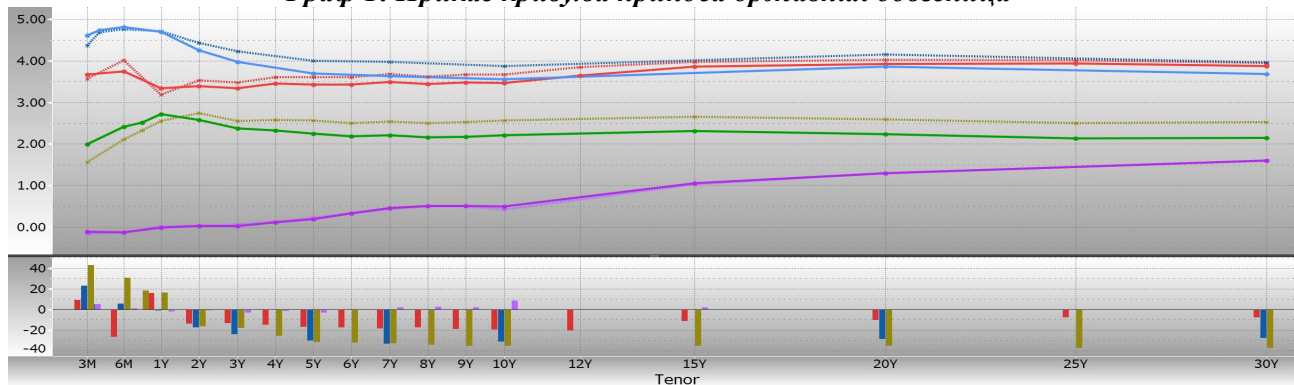
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	30.12.22	6.1.23	30.12.22	6.1.23	30.12.22	6.1.23	30.12.22	6.1.23
2 године	2.76	2.58	4.43	4.25	3.58	3.44	0.04	0.03
5 година	2.58	2.25	4.00	3.70	3.62	3.45	0.23	0.20
10 година	2.57	2.21	3.87	3.56	3.67	3.47	0.42	0.51

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	30.12.22	-	6.1.23
3 мјесеца	1.780	-	2.022
6 мјесеци	2.103	-	2.409
1 година	2.600	-	2.739

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 06.01.2023. године (пуне линије) и 30.12.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су, с изузетком четвртка, свакодневно биљежили пад током прошле седмице, при чему су највеће промјене забиљежене на средњем и крајњем дијелу криве. Приноси њемачких обвезница су смањени између 18 и 36 базних поена. Приноси италијанских обвезница су смањени између 28 и 49 базних поена. Највећи утицај на изражени пад приноса имали су објављени подаци о инфлацији за децембар прошле године, а који су за неколико највећих чланица еврозоне забиљежили углавном пад изнад очекивања. На крају седмице објављен је податак да је и на нивоу еврозоне дошло до већег пада стопе инфлације од очекиваног на ниво од 9,2%, што представља најнижи ниво од августа. Иако је у истом мјесецу темељна стопа инфлације наставила да биљежи раст на нови рекордно висок ниво од 5,2%, те упркос изјавама званичника ЕЦБ о потреби да се настави са повећањем каматних стопа, тржишни учесници су смањили очекивања везано за даље повећање каматних стопа ове институције. На крају прошле седмице очекивања за додатна повећања до половине текуће године су смањена на око 143 базна поена у поређењу са 155 базних поена на почетку седмице. Поред података о стопи инфлације на крају седмице битан утицај на тржишна кретања имали су и позитивни подаци који су објављени за тржиште рада у САД.

Предсједница ЕЦБ Lagarde је сигнализирала даља повећања каматних стопа, те изјавила да би било чак и горе уколико се дозволи да инфлација остане укоријењена. Члан УВ ЕЦБ Nagel дао је сличну изјаву, те упозорио да је „дошло до значајног повећања у дугорочним инфлаторним очекивањима“. Његов колега Kazaks је изјавио да сматра да би ЕЦБ могла „значајно“ повећати каматне стопе на наредне двије сједнице у фебруару и марту. Члан УВ ЕЦБ Centeno посљедње податке о паду инфлације описао је као „прилично позитивне“, али је додао да трошкови кредитирања још увијек морају наставити да се повећавају. Члан УВ ЕЦБ De Gathau је изјавио да би ЕЦБ требало да оконча повећања каматних стопа „до љета“, а да се онда припреми да задржи исте потенцијално дужи период. Додао је да је исувише рано да се утврди гдје би врхунац каматних стопа требао да буде.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	9,5%	9,2%	10,1%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	5,1%	5,2%	5,0%
3.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	ДЕЦ	10,2%	9,6%	11,3%
4.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	ДЕЦ	7,3%	6,7%	7,1%
5.	Стопа инфлације – Аустрија (прелим.)	ДЕЦ	-	10,2%	10,6%
6.	Стопа инфлације – Холандија (прелим.)	ДЕЦ	-	11,0%	11,3%
7.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	ДЕЦ	12,3%	12,3%	12,6%
8.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	НОВ	27,5%	27,1%	30,5%
9.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	ДЕЦ	48,8	49,3	47,8
10.	Фабричке поруцбине – Њемачка (Г/Г)	НОВ	-5,8%	-11,0%	-3,3%
11.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	НОВ	7,5	10,8	6,8
12.	Однос дуга и БДП-а Италија (квартално)	III квартал	-	5,5%	5,9%
13.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	НОВ	-3,1%	-2,8%	-2,6%
14.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	НОВ	-5,9%	-5,7%	-6,5%
15.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	НОВ	-5,1%	-5,2%	-5,4%
16.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	ДЕЦ	94,7	95,8	94,0
17.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	ДЕЦ	-22,2	-22,2	-23,9
18.	Стопа незапослености – Њемачка	ДЕЦ	5,6%	5,5%	5,5%
19.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	ДЕЦ	-	-43,7	-33,5

САД

Приноси на америчке обвезнице су током протекле седмице забиљежили смањење између 18 и 31 базних поена под утицајем објављивања економских индикатора, дјелимично везаних за тржиште рада, те за производни и услужни сектор, као и објављивања записника са посљедње сједнице FOMC-а.

Наиме, у записнику је наведено да су креатори монетарне политике још увијек фокусирани на контролу темпа повећања цијена који пријети да ће бити већи од очекивања, истичући и забринутост због било какве „погрешне перцепције“ на финансијским тржиштима да њихова преданост у борби против инфлације слаби. Званичници су такође истакли да су постигли значајан напредак током прошле године у повећању каматних стопа како би утицали на смањење инфлације. Већина креатора је нагласила потребу да се задржи флексибилност и више опција када се монетарна политика помјера на рестриктивнији ниво, указујући на то да би званичници могли да се одлуче на повећање каматне стопе за 25 базних поена на састанку у фебруару, али су такође оставили отворену опцију за већа повећања од предвиђених уколико инфлација настави да расте. Истовремено, замјеница директорице ММФ-а Gopinath је изјавила како инфлација у САД још није забиљежила заокрет, те да је прерано да Фед прогласи побједу у борби против раста цијена, позивајући Фед да настави са повећањем референтне каматне стопе и у овој години. Такође, Gopinath је истакла како је важно да Фед задржи рестриктивну монетарну политику све док не буде евидентан трајан пад инфлације.

Амерички регулатори су упозорили да банке треба да буду свјесне кључних ризика који су

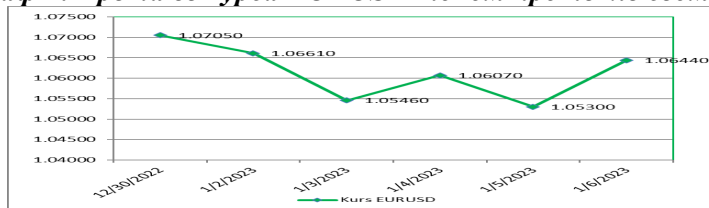
повезани са криптовалутама, укључујући правне несигурности и нетачне или обмањујуће објаве компанија за дигиталну имовину. Такође су изразили забринутост за безбједност и стабилност у вези с пословним моделима банака који имају већу изложеност крипто сектору или оних које су високо концентрисане на активности везане за криптовалуте.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијард. USD)	НОВ	-63,0	-61,5	-77,8
2.	МБА апликације за хипотекарне кредите	30. дец	-	-10,3%	-3,2%
3.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	31. дец	225.000	204.000	223.000
4.	Континуирани захтјеви незапослених	24. дец	1.728.000	1.694.000	1.718.000
5.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	ДЕЦ	46,2	46,2	47,7
6.	PMI индекс услужног сектора (финал.)	ДЕЦ	44,4	44,7	46,2
7.	Композитни PMI индекс (финал.)	ДЕЦ	-	45,0	46,4
8.	Стопа незапослености	ДЕЦ	3,7%	3,5%	3,6%
9.	Промјена запослених нефармерски сектор	ДЕЦ	205.000	223.000	256.000
10.	Промјена запослених приватни сектор	ДЕЦ	188.000	220.000	202.000
11.	Промјена запослених прерађивачки сектор	ДЕЦ	9.000	8.000	8.000
12.	Фабричке поруцбине	НОВ	-1,0%	-1,8%	0,4%
13.	Поруцбине трајних добара F	НОВ	-2,1%	-2,1%	0,7%
14.	Потрошња грађевинског сектора (М/М)	НОВ	-0,4%	0,2%	-0,2%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0705 на ниво од 1,0644.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Премијер Sunak се обавезао да смањи јавни дуг Велике Британије и да смањи инфлацију, те је поставио приоритете за наредну годину и наговестио да би Влада можда могла заузети блажи став према радницима који штрајкују. Sunak је изјавио да је потребно имати више визије и увјерења да се ствари раде боље и другачије. Према његовом мишљењу, потребно је да се промијени начин на који земља тренутно функционише. У том контексту, Sunak је истакао да уколико се ради напорно и по правилима, награда треба да услиједи, те ће у наредном периоду чим се укаже прилика Влада смањити терет дуга за запослене.

Анкета коју су спровели Citi и YouGov показује да су очекивања јавности Велике Британије о будућој инфлацији смањена прошлог мјесеца, показујући мањи ризик да се недавна четрдесетједногодишња висока инфлација учврсти. Просјечна инфлаторна очекивања за инфлацију у наредних десет година су смањена на 3,6% у децембру са новембарских 3,9%, док су инфлаторна очекивања за наредних 12 мјесеци смањена на 5,7% у децембру са новембарских 6,1%. Врхунац инфлаторних очекивања за наредних 12 мјесеци забиљежен је у августу када су износила 10,3%.

Тржиште некретнина у Великој Британији је током новембра драстично успорило, те је одобрено свега 46.075 хипотекарних кредита, док је у октобру овај број износио 57.875. Податак о одобреним кредитима је најнижи од јуна 2020. године када је тржиште било у проблему због пандемије Ковид19.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	НОВ	1,0	1,5	0,7
2.	Одобрени хипотекарни кредити	НОВ	53.000	46.100	57.900
3.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	НОВ	-	2,5%	4,8%
4.	PMI индекс прерађивачког сектора F	ДЕЦ	44,7	45,3	46,5
5.	PMI индекс услужног сектора F	ДЕЦ	50,0	49,9	48,8
6.	PMI композитни индекс F	ДЕЦ	49,0	49,0	48,2
7.	PMI индекс грађевинског сектора	ДЕЦ	-	48,8	50,4

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,88534 на ниво од 0,88022. GBP је апрецирала у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2083 на ниво од 1,2093.

ЈАПАН

БоЈ је почетком прошле седмице најавила непланирану куповину обвезница без преседана, јер се бори против шпекулација да ће убрзо укинути прилагодљиву монетарну политику. Комбинација додатних куповина са фиксном стопом и фиксним износима повећана је овог мјесеца на око 17 билиона JPY (128 милијарди USD), чиме је забиљежен мјесечни рекорд, објавио је Bloomberg. Док су креатори монетарне политике изјавили да је тај потез покренут како би се побољшало функционисање тржишта, трговци су то протумачили као корак ка завршетку политике контроле криве приноса док се припремају да потенцијално дефинишу стратегију за 2023. годину. Према мишљењу економских аналитичара подаци су показатељ недавних назнака да ће привредни опоравак Јапана помоћи инфлацији да остане око циљаног нивоа од 2%. Премијер Јапана Кишида је изјавио како ће комуникација са тржиштима бити саставни дио свих будућих разматрања везаних за евентуалне промјене монетарне политике. У међувремену, јапански медији су извијестили да БоЈ разматра повећање инфлаторних изгледа на састанку средином овог мјесеца.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарна база (Г/Г)	ДЕЦ	-6,0%	-6,1%	-6,4%
2.	Повјерење потрошача	ДЕЦ	28,3	30,3	28,6
3.	PMI индекс прерађивачког сектора F	ДЕЦ	48,8	48,9	49,0
4.	PMI индекс услужног сектор F	ДЕЦ	51,7	51,1	50,3
5.	PMI композитни индекс F	ДЕЦ	50,0	49,7	48,9

JPY је током протекле седмице благо депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 140,41 на ниво од 140,58. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 131,12 на ниво од 132,08.

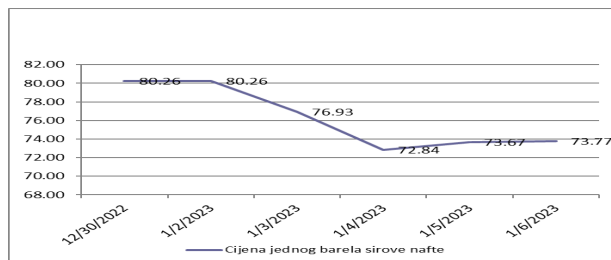
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у уторак цијена једног барела сирове нафте је износила 80,26 USD (EUR 74,97).

Цијена нафте у уторак је смањена под утицајем притисака који су уследили након апрецијације USD, док је шире повјерење на тржишту прилично песимистично због суморних економских очекивања. Фјучерси на амерички природни гас накратко су пали испод 4 USD, а смањена је и вриједност европског бенчмарка за гас јер је почетак зиме топлији од очекиваног, чиме су страхови због кризе ублажени. Европске залихе гаса и даље имају тренд раста, а залихе се сада налазе на 83% капацитета и биљеже свега 2% сезонског пада. Током трговања у сриједу цијена нафте је оштро смањена у односу на дан раније, те је забиљежен дневни пад цијене већи од 5%. На пад цијене нафте утицај су имале забринутости око слабије тражње због генералног стања у глобалној економији. Истраживање Reutersa је показало да је производња нафте земаља чланица ОПЕС-а током децембра повећана за 29 милиона барела дневно, упркос споразуму ОПЕС+ да се смањи циљани обим производње како би се пружила подршка тржишту.

Цијена нафте је до краја седмице благо коригована навише, након што је два дана раније забиљежила значајан дневни пад од преко 5%. Раст цијене резултат је затварања нафтовода у САД, иако је забринутост за економију ограничила значајнији раст нафте. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 73,77 USD (EUR 69,31). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 8,09%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

На отварању лондонске берзе метала у уторак цијена једне fine унце злата је износила 1.824,02 USD (EUR 1.703,90).

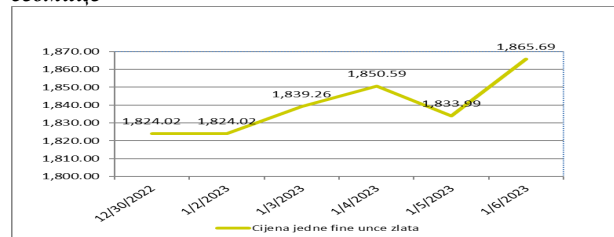
Од почетка ове године цијена злата је наставила да се повећава, те се приближава нивоу од 1.850 USD по унци, односно највећом нивоу у посљедњих шест мјесеци под утицајем све израженијих шпекулација да ће Фед успорити са темпом раста каматних стопа, као и услед ишчекивања објаве записника са посљедње сједнице FOMC-а. Иако је током 2022. године цијена злата благо смањена у односу на 2021. годину, очекује се да ће у овој години цијена овог племенитог метала имати више користи од спорнијег темпа повећања каматних стопа, док недавни подаци сугеришу да је инфлација у САД вјероватно достигла врхунац.

Цијена злата је у сриједу наставила да биљежи раст, те је пробијена психолошка граница од 1.850 USD по унци. Уједно, цијена је достигла највиши ниво од средине јуна, углавном под утицајем слабијег USD.

Након тога, у четвртак цијена злата је привремено смањена, након што је током трговања достигнут највиши ниво цијене у посљедњих седам мјесеци. Такође, апрецијација USD је дала подстицај паду цијене злата. Раст цијене је поново забиљежен на крају седмице када је пробијен ниво од 1.860 USD, када је USD поново депрецирао у односу на EUR.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.865,69 USD (EUR 1.752,81). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је повећана за 2,28%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одривање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.